

СИЛАБУС КУРСУ

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Ступінь вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Освітньо-професійна програма: «**Екологічна безпека та охорона навколишнього середовища**»

Рік навчання: **I**, семестр: **I**

Кількість кредитів: **4**, мова викладання: **українська**

КЕРІВНИК КУРСУ:

ПП: д. політ. н., проф. **Лазарович Микола Васильович**

Контактна інформація: m.lazarovych@wunu.edu.ua, (0352) 51-75-24

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Важливість вивчення дисципліни «Історія та культура України» зумовлена необхідністю поглиблення і збагачення знань студентів, здобутих у середній школі, про минувшину українського народу, його державність, культуру, видатних особистостей, внесок у розвиток світової цивілізації; піднесення національної самосвідомості майбутніх спеціалістів, виховання у них патріотичних і морально-етичних переконань, відчуття причетності до тисячолітньої історії та культури України; формування навиків наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку; навчання практичних навичок роботи з історичними джерелами й науковою літературою; вироблення умінь застосовувати набуті знання з історії та культури у повсякденній діяльності, для орієнтації в суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій.

Передумови для вивчення дисципліни: необхідність базових знань із курсу Історія України загальноосвітньої середньої школи, достатніх для сприйняття категоріального апарату та розуміння джерел.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 /	1. Формування державотворчих традицій на території України (від первісної доби до VIII століття)	Визначити значення Трипільської культури в українській історії. З'ясувати, які зі східнослов'янських племен стали основою для формування українського етносу.	питання

2 / 2	2. Давньоукраїнська держава Русь (IX – перша половина XIII ст.)	Простежити основні тенденції формування та розвитку Київської Русі як держави українського народу. Вияснити причини і наслідки її занепаду. Усвідомити цінності культури княжої доби, вплив християнства на суспільні відносини.	тести, питання
2 / 2	3. ГалицькоВолинське королівство (XIII – перша половина XIV ст.)	Визначити головні етапи політичної історії Руської держави та її історичне значення. Охарактеризувати культурний розвиток України доби Руського королівства як спадкоємиці традицій княжої Русі.	проблемні завдання
2 /	4. Україна в литовсько-польському контексті: від згасання державності до вільної козацької республіки Запорізька Січ (друга половина XIV – середина XVII ст.)	З'ясувати особливість та основні етапи утворення і функціонування Литовсько-Руської державності. Оцінити політику Польщі щодо населення українських земель після занепаду Галицько-Волинської держави. Розкрити значення діяльності братств. Усвідомити специфіку ренесансу в українській культурі. Розуміти роль козацтва в історії та культурі України.	питання
2 / 2	5. Українські національно-визвольні змагання під проводом гетьмана Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.)	Проаналізувати причини Української національної революції, її характер та рушійні сили. Охарактеризувати наслідки входу України під протекторат Московської держави.	тести, питання
2 / 2	6. Українська держава на завершальному етапі національної революції (1657– 1686 рр.)	Розкрити сутність періоду Руїни, його причини та наслідки для України. Проаналізувати причини розриву гетьманом І. Виговським відносин із Московією.	тести, питання
2 / 2	7. Україна в умовах підмосковської автономної державності та польського на- ступу (остання третина XVII – друга половина XVIII ст.)	Розуміти роль інституту гетьманства, внесок І. Мазепи в зміцнення авторитету державної влади. Аналізувати історію української культури в контексті європейської культурної традиції. З'ясувати мету, засоби й механізми політики Московії, спрямованої на ліквідацію автономного устрою України. Визначити причини невдачі українсько-шведського союзу проти Московської держави.	питання

2 /	8. Суспільно-політичне становище українців під владою Російської імперії наприкінці XVIII – на початку XX ст.	Проаналізувати політику російського царизму на українських землях в XIX – на початку XX ст. З'ясувати основні етапи та особливості національно-культурного відродження України окресленого періоду.	тести, питання
2 /	9. Національний рух на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорщини (кінець XVIII – початок XX ст.)	Окреслити особливості соціально-економічного, політичного та культурного становища західноукраїнських земель у XIX – на початку XX ст. Простежити причини переміщення центру національно-визвольного руху з Наддніпрянської до Західної України.	питання
2 / 2	10. Українські національно-визвольні змагання 1914–1921 рр.	Визначити передумови та здобутки національно-культурного відродження України на початку XX ст. Проаналізувати причини і наслідки втрати української державності.	тести, питання
2 /	11. Радянська державність України в контексті тоталітарної системи СРСР (1921–1939 рр.)	З'ясувати причини й наслідки входження України до складу СРСР. Визначити особливості та суперечливість політики українізації та її вплив на становище української культури. Розуміти специфіку українського культурного ренесансу.	питання
2 /	12. Радикалізація національно-визвольного руху на західноукраїнських землях у 20–30-ті роки XX ст.	Порівняти статус і становище населення західноукраїнських земель і Радянської України в міжвоєнний період. Прослідкувати основні ідеологічні напрями суспільно-політичної думки в Західній Україні.	тести, питання
2 /	13. Українське питання під час Другої світової війни та післявоєнної відбудови (1939 – початок 1950-х рр.)	Визначити суперечливість і трагізм процесів «радянзації» в Західній Україні. Простежити особливості й основні етапи німецько-радянської війни на українських землях та їх вплив на становище місцевого населення.	проблемні завдання
2 /	14. Україна в умовах спротиву комуністичному тоталітаризмові та його краху (середина 1950-х – 1991 р.)	З'ясувати природу суперечливості процесів суспільно-політичного, культурного і духовного життя України в другій половині XX ст. Охарактеризувати передумови проголошення незалежності України.	питання

4 / 2	15. Становлення Української незалежної держави в умовах внутрішніх і зовнішніх викликів	Проаналізувати основні проблеми України на шляху державного будівництва. Визначити причини, етапи й особливості українських революцій та російської агресії початку ХХІ ст. Проаналізувати особливості сучасної української культури. Усвідомити вплив глобалізації на ідентичність українців.	питання
-------	---	--	---------

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

1. *Грицак Я.* Нарис історії України : Формування модерної нації ХІХ–ХХ століття. К. : Генеза, 2019. 656 с.
2. *Грушевський М.* Ілюстрована історія України : з дод. та допов. Донецьк : БАО, 2006. 734 с.: іл.
3. Довідник з історії України / за ред. : І. Підкови, Р. Шуста. К. : Генеза, 2001. 1136 с.
4. *Дорошенко Д.* Історія України 1917–1923 рр. : у 2 т. Т. 1 : Доба Центральної. К. : Тем-пора, 2002. 437 с.
5. *Дорошенко Д.* Історія України, 1917–1923 рр. : у 2 т. Т. 2 : Українська Гетьманська Держава 1918 року. К. : Темпора, 2002. 351 с.
6. *Залізник Л. Л.* Від склавинів до української нації. К. : Бібліотека українця, 2004. 256 с.
7. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатевич, З. Стефанів та ін. Львів, 1992. 702 с.
8. Конституція України. К. : Центр навчальної літератури, 2020. 64 с.
9. *Лазарович М. В.* «Душу й тіло ми положим за нашу свободу»: Україна в боротьбі проти збройної агресії Російської Федерації (2014–2020 роки) : моногр. / Міністерство культури та інформаційної політики України. К. : ПП АВІАЗ, 2020. 452 с.: іл.
10. *Лазарович М. В.* Ілюстрована історія України : короткий курс лекцій. 4-те вид., ви-правл. і доп. Тернопіль : Джура, 2018. 616 с.
11. *Лазарович М. В.* Українські січові стрільці у боротьбі за волю України : моногр. / Міністерство інформаційної політики України. Ічня : ПП «Формат», 2018. 766 с.: іл.
12. *Лазарович М.* І було пекло на землі...: Голодомор 1932–1933 років в Україні: перед-умови, механізми здійснення, наслідки. Тернопіль : Джура, 2008. 620 с.
13. *Пасічник М. С.* Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та полі-тичні перспективи : навч. посіб. К. : Знання, 2006. 735 с.
14. *Попович М.* Нарис історії культури України. 2-е вид., випр. К. : АртЕл, 2001. 727 с.
15. Українська культура : лекції / ред. кол. : Ю. П. Дяченко та ін. К. : Либідь, 1993. 592 с.
16. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький, В. П. Андруще-нко, Ж. О. Безвершук, Л. М. Новохатько. К. : Знання, 2007. 680 с.
17. *Abramson H.* A Prayer for the Government. Ukrainians and Jews in Rewolutionary Times, 1917–1920. Cambridge : Harvard University Press, 1999. 258 p.
18. *Davies N.* Europe: A History. New York : Oxford University Press, 1996. 1365 p.
19. *Doroshenko D.* A survey of Ukrainian history. Winnipeg : Humeniuk publishing foundation, 1984. 873 p.
20. *Goldelman S. I.* Jewish national autonomy in Ukraine. 1917–1920. Chicago, 1968. 130 p.
21. *Hrushevsky M.* History of Ukraine. Hamden : Published for the Ukrainian National Association, 1970. 629 p.
22. *Lazarovych M.* «We will give our souls and bodies for our freedom»: Ukraine in the struggle against the armed aggression of the Russian Federation (2014–2020) : monogr. Kyiv : PEAVIAZ, 2020. 452 p.: ill.

23. *Magosci P. R.* History of Ukraine. Toronto : University of Toronto Press, 1996. 784 p.
 24. *Ploky S.* The Cossack Myth. History and Nationhood in the Age of Empires. Cambridge University Press. 2012. 408 p.: ill.
 25. *Ploky S.* The Gates of Europe: A History of Ukraine. New York : Basic Books, 2015. 397 p.
 26. *Ploky S.* Yalta. The Price of Peace. New York: Viking, 2011. 480 p.
 27. *Subtelny O.* Ukraine: A History. 4th ed. Toronto: University of Toronto Press. 2009. 785 p.: ill.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточну оцінку за курс розраховують таким чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (КПЗ, тренінг)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування на заняттях: 8 тем по 5 балів – максимально 40 балів. 2. Письмова робота – максимально 60 балів.	1. Усне опитування на заняттях: 7 тем по 5 балів – максимально 35 балів. 2. Письмова робота – максимально 65 балів	1. Підготовка КПЗ – максимально 40 балів. 2. Захист КПЗ – максимально 40 балів. 3. Участь у тренінгах – максимально 20 балів.	1. Тестові завдання (25 тестів по 2 бали) – максимально 50 балів. 2. Практичне завдання – максимально 50 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85–89	дуже добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60–64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом